

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ปัญหาขยะในประเทศไทยถือว่าเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สำคัญที่เกิดขึ้นจากน้ำมือมนุษย์ ไม่ว่าจะ เป็นพฤติกรรมกรบริโภค การขาดความรู้ในการคัดแยกขยะ รวมถึงการจัดการขยะที่ไม่ได้ มาตรฐาน จึงทำให้เกิดมลพิษทางสิ่งแวดล้อม เช่น ปฏิกริยาเรือนกระจกที่เกิดขึ้นจากขยะเทกอง ปัญหาขยะในทะเล ที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของสัตว์ในทะเลเป็นต้น สถานการณ์ในปัจจุบันประเทศไทย มีปริมาณขยะสูงขึ้นต่อเนื่องขึ้นทุกปี แต่จากข้อมูลในปี 2563 มีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้น ประมาณ 27.35 ล้านตัน ซึ่งพบว่ามีปริมาณลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2562 มีปริมาณขยะเพิ่มขึ้น ร้อยละ 4 มีขยะที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ 11.93 ล้านตัน ถูกกำจัดอย่างถูกต้อง 11.19 ล้านตัน ถูกกำจัดอย่างไม่ถูกต้อง 4.23 ล้านตัน ปริมาณขยะมูลฝอยที่ลดจำนวนลงเกิดจากการควบคุม การเดินทางของนักท่องเที่ยวเนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ส่วนพัฒนา และบริหารระบบสารสนเทศและศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2564) แต่พบว่าเป็น ปัญหาที่ต้องมีการส่งเสริมให้ลดปริมาณขยะอย่างต่อเนื่อง

จังหวัดจันทบุรีมีธรรมชาติอันหลากหลาย ทั้งภูเขา น้ำตก แม่น้ำ ทะเลและยังเป็นแหล่ง ท่องเที่ยวที่สำคัญอยู่หลายที่ด้วยกันไม่ว่าจะเป็นอุทยานแห่งชาติน้ำตกพลิ้ว หาดเจ้าหลาว ชุมชนริมน้ำ จันทบูร

ชุมชนริมน้ำจันทบูรเป็นอีกหนึ่งสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงเป็นชุมชนเก่าแก่ที่ยังคง ความงดงามทางด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่และสถาปัตยกรรมอายุนับร้อยปีตลอดถนนสายนี้ยังคงคึกคัก ด้วยร้านรวงดั้งเดิมและสมัยใหม่ มีร้านขายของที่ระลึก ร้านกาแฟ ร้านขนม ร้านอาหารและที่พักจึงทำ ให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยว ณ ชุมชนริมน้ำจันทบูรอย่างไม่ขาดสาย จึงทำให้เกิดปัญหาในการทิ้งขยะ ประเภทแก้วพลาสติก ตามนโยบายของประเด็นยุทธศาสตร์จังหวัดจันทบุรี ประเด็นการพัฒนาที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน ซึ่งให้การส่งเสริมและ สนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการส่งเสริมการจัดการขยะ มูลฝอยให้แก่ชุมชน อีกทั้งตัวถังขยะในชุมชน สภาพไม่น่าดู มีขยะล้น ตัวถังยังสกปรก ซึ่งชุมชนนี้เป็น แหล่งท่องเที่ยว แล้วถังขยะจึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ไม่ควรปล่อยปะละเลยในการพัฒนาแหล่งชุมชน ท่องเที่ยว นอกจากนี้ปี 2563 พบว่า ในปี 2563 มีจำนวนนักท่องเที่ยว 1,005,408 คน และในปี 2564 ข้อมูลจนถึงเดือนกันยายน พบว่ามีอยู่ประมาณ 391,254 คน (กระทรวงกีฬาและการท่องเที่ยว , 2564) ซึ่งจำนวนนักท่องเที่ยวลดลง เนื่องมาจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ดังนั้น แนวทางที่สำคัญในการพัฒนาต้นแบบถังขยะ คือการออกแบบให้ตอบสนอง ความต้องการของผู้บริโภคและผู้ประกอบการและผู้ที่เกี่ยวข้องด้วยประยุกต์ใช้เทคนิค QFD ซึ่งเป็น แนวทางที่สามารถนำมาปรับใช้ในการออกแบบและพัฒนาต้นแบบถังขยะ รูปแบบใหม่ๆ ให้กับชุมชน ริมน้ำจันทบูร เพื่อสนับสนุนให้สามารถพัฒนาพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงขยะมูลฝอยในชุมชนริมน้ำจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อสร้างต้นแบบถึงขยะมูลฝอย โดยประยุกต์ใช้เทคนิคการแปลงหน้าที่เชิงคุณภาพในชุมชนริมน้ำจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ด้านวิชาการ ได้องค์ความรู้ในการวิเคราะห์ถึงขยะด้วยเทคนิคการแปลงหน้าที่เชิงคุณภาพ
2. ด้านนโยบาย ตอบสนองนโยบายของจังหวัดจันทบุรีที่เน้นในการการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียจากแหล่งกำเนิด ในการทางการพัฒนาการส่งเสริมการจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชน
3. ด้านเศรษฐกิจ/พาณิชย์ นำไปสู่ช่องทางในการพัฒนาถึงขยะในชุมชนริมน้ำจันทบุรีที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดจันทบุรี และเป็นผลดีต่อผู้ประกอบการหรือผู้นำไปใช้ประโยชน์ด้วย
4. ด้านสังคมและชุมชน สามารถนำไปต่อยอดเป็นต้นแบบให้แก่ชุมชนภายในท้องถิ่น และสามารถเป็นแนวทางในการพัฒนาต้นแบบถึงขยะให้ดียิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

- ขอบเขตด้านเนื้อหา
การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับ เรื่องการพัฒนาถึงขยะมูลฝอยในชุมชนริมน้ำจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี โดยนำแนวคิดทฤษฎีประยุกต์ใช้เทคนิคการแปลงหน้าที่เชิงคุณภาพมาใช้
ตัวแปรที่ใช้การวิจัยได้แก่
1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ความต้องการของผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยว รวมถึงผู้เกี่ยวข้องในชุมชนริมน้ำจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี
 2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ถึงขยะในชุมชนริมน้ำจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี
- ขอบเขตด้านพื้นที่
การวิจัยครั้งนี้ครอบคลุมพื้นที่ชุมชนริมน้ำจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้ประกอบการ หมายถึง บุคคลที่จัดตั้งธุรกิจชุมชนริมน้ำจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี
2. นักท่องเที่ยว หมายถึง นักท่องเที่ยวในชุมชนริมน้ำจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี
3. ขยะ หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่ผู้คนไม่ต้องการและทิ้งไปขยะมีมากมายหลายรูปแบบทั้งที่เป็นของแข็ง ของเหลว ขยะที่ย่อยสลายได้และที่ย่อยสลายไม่ได้ของที่ใช้ประโยชน์ได้ และที่ใช้ประโยชน์ไม่ได้